

Spis treści

Prolegomena 9

- Pierwsze piśmiennictwo o matriarchacie 11
- Wczesne piśmiennictwo o patriarchacie 12
- Matriarchat Johanna Jakoba Bachofena 12
- Wiek XIX o matriarchacie i patriarchacie 14
- Piśmiennictwo XX w. 15
- Najnowsze prace o matriarchacie 18
- Kobieta i mężczyzna 19

Starsza epoka kamienna – początki matriarchatu 23

- Hipotetyczna bogini starszego paleolitu 25
- Figurki kobiece młodszy paleolitu 26
- Figurki magdaleńskie 30
- Figurki natufijskie i japońskie 31
- Święty srom 32
- Symbole bogini 33
- Czym była plastyka antropomorficzna? 35
- Paralele etnograficzne z Syberii 37
- Bogini i kobieta w paleolicie 45
- Znikomość figurek męskich 48
- Równorzędnosc obu płci i początki matriarchatu 50

Młodsza epoka kamienna – rozkwit matriarchatu 55

- Bliski Wschód i Anatolia 57
 - Początki neolitu 57
 - Figurki bliskowschodnie 60
 - Anatolijskie Çatal Hüyük 62
- Europa 65
 - Początki neolitu 65
 - Bogactwo plastyki południowej 66
 - Matriarchalne kultury Południa 68
 - Świątynie 71
 - Pochówki kobiece 74
 - Plastyka męska 74
 - Plastyka na wyspach 77
 - Megalithy 78
 - Oczy bogini 80
 - Posągi bogini 81
 - Malta 84
 - Sardynia 86
 - Pozycja mężczyzn 87
 - Bogini w innych krajach 89

Afryka 90
Środkowy Wschód 93
Chiny 95
Japonia 97

Symbole bogini 101

Woda 103
Oczy 104
Matka Ziemia 104
Spirala 105
Księżyc 106
Labris 107
Wąż – partner bogini 109
Pies i żaba 115
Jeż, pszczoła i motyl 117
Niedźwiedź 118
Ptaki 119
Hybrydy 120
Buhaj 121
Świnia 123
Mandala 124
Naczynie 124
Piersi 127
Inne znaki 128

Fenomenologia bogini 133

Absolutność bogini 135
Metafora natury 137
Macierzyństwo i życie 139
Rodzenie i odżywianie 140
Matka Ziemia 142
Patronowanie cyklom życiowym 144
Inicjatorka zmian świadomości 145
Pani zwierząt 146
Pani gór 147
Patronka śmierci 148
Odrodzenie pośmiertne 150
Jeszcze o Matce Ziemi 150
Negatywne aspekty bogini 155
Rodzenie się świadomości 160
Podrzędność bogów męskich 162

Początki patriarchatu 165

Rolnictwo żarowe i jego upadek 167
Pojawienie się męskiego pasterstwa 172
Kultury eneolityczne i etos wojny 175

Najwcześniejszy patriarchat	178
Koń	184
Charakter pasterstwa	185

Epoka brązu – zwycięstwo patriarchatu i zanikanie matriarchatu 191

Patriarchalna gospodarka i urbanizacja	193
Władcy Sumeru	195
Władcy Babilonii	199
Bogowie Sumeru	201
Bogowie Babilonii	205
Naczelny Marduk	207
Walka Marduka z boginią	209
Walka bogów z boginią	210
Boginie Sumeru i Babilonii	212
Boginie wojowniczej	219
Kapłani i kapłanki	220
Erotyzm bogiń	222
Bogowie i boginie Palestyny	223
Bogowie i boginie Iranu	228
Bogowie i boginie Anatolii	229
Azja Środkowa	231
Faraonowie egipscy	232
Kapłani	239
Bogowie egipscy	241
Boginie egipskie	247
Matriarchat Krety	251
Bogini kretańska i jej przejawy	252
Mykeńczycy	259
Etos wojny na Bliskim Wschodzie	260
Etos wojny u Egipcjan	271
Jeszcze Kreta	276
Patriarchalni Indoeuropejczycy	276
Ariowie w Indiach	280
Germanie	286
Jeszcze Mykeńczycy i lud Mitanni	286

Przeżytki matriarchatu w okresach późniejszych 291

Oświecenie przez Ewę	293
Lilit	294
Hebrajska królowa nieba	296
Walka Jahwe z boginią	297
Absolutność Jahwe	301
Ukryty aspekt żeński Jahwe	304
Chrześcijańska Matka Boska	306

Czarna Madonna 310
Zeus i boginie greckie 311
Amazonki 316
Kybele 318
Androgynia i dziewictwo 322
Etruskowie i Celtowie 324
Germanie i Bałtowie 326
Baskowie i bogini Mari 328
Boginie w eposach indyjskich 332
Purany 333
Okres późnowedyjski 335
Okresy Maurjów i Guptów 336
Buddyzm i dżinizm 340
Siaktyzm 341
Bogini Kali 345
Bogini Dewi 346
Kult bogiń w dzisiejszych Indiach 348
Bengal i bogini Manasa 354
Japońska Amaterasu 359
Boginie Arabii 360
Irańska Anahita 363
Boginie i bogowie Afryki 364
Ameryka 366
Boginie innych ludów 369
Baba Jaga 371

Cień patriarchatu 375

Męskość i agresja Jahwe 377
Męskość i ambiwalencja Allacha 382
Chrześcijaństwo przeciwne kobietom 385
Zło współczesnego patriarchatu 392
Walka kobiet o prawa 395
Męskie wojny 396
Wrodzoność agresji u mężczyzn 405
Agresja u małp 411
Filogeneza i ontogeneza 416

Bibliografia 419

Słowniczek trudniejszych terminów 429

Indeks osób 437

Indeks osób boskich, bóstw, postaci mitologicznych 451

Indeks geograficzny 471

Indeks nazw etnicznych 491